

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-400/18-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice, příspěvková organizace
Sídlo	592 11 Velká Losenice 248
E-mail	skola@losenice.cz
IČ	60 575 255
Identifikátor	600 130 282
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Marie Dobrovolná
Zřizovatel	Obec Velká Losenice
Místo inspekční činnosti	Velká Losenice 248 a Velká Losenice 249
Termín inspekční činnosti	6. 3. – 12. 3. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,

Provedení inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., na základě podnětu.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

V době inspekční činnosti zajišťovala mateřská škola předškolní vzdělávání 56 dětem ve třech smíšených třídách s celodenním provozem. Před nástupem do základní školy je 15 dětí, z toho jsou 2 děti s odkladem povinné školní docházky, 4 děti dosáhnou tří let ve druhém pololetí školního roku 2017/2018.

Na základní škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo 226 žáků prvního až devátého ročníku. V pátém a sedmém ročníku jsou v letošním školním roce dvě paralelní třídy, v ostatních ročnících je po jedné třídě. Více než jedna třetina žáků dojíždí z šesti okolních obcí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy předložila inspekčnímu týmu novou koncepci rozvoje a řízení organizace, kterou vypracovala na základě vlastního hodnocení uplynulého funkčního období. Je pozitivní, že tento dokument postihuje základní oblasti činnosti celé organizace a není úzce zaměřen pouze na základní školu. Záměry v něm formulované jsou konkrétní a reálné. Byly konzultovány se zřizovatelem a vycházejí mimo jiné i z opakovaného zjišťování názorů pedagogického sboru, rodičovské veřejnosti a žáků.

Škola byla v roce 2014 přijata do sítě programu „Škola podporující zdraví“. Na základě periodického hodnocení je do této sítě zařazována opakovaně.

Děti z mateřské školy se vzdělávají podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Školní kurikulum podpory zdraví“. Tento dokument je v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s názvem Školní vzdělávací program Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice „Škola poznání a důvěry“ s příslušným rámcovým vzdělávacím programem v souladu není. Chybí rozpracování očekávaných výstupů.

Na účinnost řízení organizace příznivě působí rozdělení oblasti působení jednotlivých členů vedení s jasně stanovenými kompetencemi.

Odpovědnost za řízení mateřské školy v oblasti plánování, vedení, organizace a kontroly má zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu. Pedagogický sbor v mateřské škole tvoří šest učitelek a chůva (obě profese jsou kvalifikované). Vedení mateřské školy úspěšně využívá překrývání pracovních úvazků učitelek ve prospěch individuální práce s dětmi. Otevřený informační systém je založen na spolupráci učitelek ve třídě a vzájemných hospitacích, které jsou následně analyzovány. Přijatá opatření z hospitací jsou účinná.

Plánování v mateřské škole tvoří ucelený systém. Zjištění o pokrocích dítěte jsou efektivně využívána k plánování a realizaci vzdělávání. Vzdělávací program tvoří rámec kompetencí osobnostního rozvoje dětí. Záměrem je naučit děti návykům a dovednostem zdravého životního stylu, odolnosti vůči stresům a zdraví škodícím vlivům, které mohou vést ke zneužití a závislostem (podpora budoucího zdraví). Obsah vzdělávací práce a jeho postupné naplňování se promítá v plánech tříd.

V jednom případě ředitelka školy doložila, že na nezbytně nutnou dobu může v základní škole působit nekvalifikovaná vyučující (škola inzerovala nabídku tohoto pracovního místa), ostatní pedagogové v základní škole podmínky odborné kvalifikace splňují.

Od svého nástupu ředitelka školy koncepčně podporuje vzájemnou spolupráci a pocit sounáležitosti pedagogických a provozních pracovníků. Ve srovnání se situací v době minulé inspekční činnosti v roce 2014, kdy byly konstatovány problémy ve vzájemné komunikaci mezi pedagogy základní školy, došlo k výraznému pozitivnímu posunu. Při aktuálně probíhající inspekční činnosti bylo zjištěno, že vyučující i vedení školy vzájemně spolupracují.

Pedagogové se plánovitě účastní dalšího vzdělávání, využívají tituly z učitelké knihovny, která je vybavená současnou literaturou z oblasti psychologie, pedagogiky a metodiky. Je nastaven i systém vzájemného předávání odborných informací ze samostudia. Organizování společného vzdělávání pro pedagogický sbor ve škole přispívá ke sjednocování působení všech vyučujících.

Také v materiální oblasti došlo v uplynulém období k dalšímu rozvoji. Mateřská škola vytvořila prostředí, které vytváří pocit bezpečí, jistoty a důvěry a rozvíjí aktivitu dětí. Prostory tříd jsou účelně vybavené moderním nábytkem. Dětský sedací nábytek umožňuje zdravé sezení. Veškerý herní materiál včetně tělovýchovných pomůcek, je dětem běžně dostupný. Nechybí vybavení dětskou literaturou, encyklopediemi, různorodými didaktickými pomůckami. Pro pohybový rozvoj dětí je využívána tělocvična základní školy a nově byla v prostorách mateřské školy vybudována cvičebna. Logopedické asistentky mají pro svou činnost s dětmi nově zřízeno zázemí. Díky zapojení zřizovatele do projektu v rámci Evropské unie byla provedena přístavba tří odborných učeben základní školy. K bezbariérovosti školy přispěl nový výtah. Byly získány finanční prostředky i na modernizaci školních pomůcek a vybavení tříd.

Obě oddělení školní družiny využívají kvalitně vybavené učebny. Veškeré pomůcky jsou každoročně obnovovány a doplňovány. Při svých činnostech využívá školní družina i ostatní prostory školy (tělocvičnu, hřiště atd.).

Škole se nově i stávající prostory daří dobře udržovat a díky snaze všech zaměstnanců působí prostředí školy esteticky podnětně.

Škola věnuje dostatečnou pozornost bezpečnosti a ochraně zdraví dětí a žáků při vzdělávání. Vchod do obou budov škol je zabezpečen proti vniknutí neoprávněných osob. Každé tři roky jsou všichni zaměstnanci školy proškoleni v oblasti první pomoci. V rámci celokrajského projektu První pomoc do škol získávají každým rokem základní znalosti v poskytování laické první pomoci žáci 3. a 8. ročníku. Dohled nad dětmi a žáky byl v průběhu inspekční činnosti zajištěn.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání v mateřské škole byl pozitivně ovlivněn přístupem učitelek k dětem. Byl ohleduplný, vstřícný a vytvářel příznivé klima v jednotlivých třídách. Věkově heterogenní složení tříd vytvářelo zcela přirozené podmínky pro spontánní sociální učení a rozvíjelo tak přirozenou cestou dětskou osobnost. Podnětné prostředí a způsob uložení rozmanitého didaktického materiálu, hraček a dalších pomůcek vzbuzovalo přirozený zájem všech o jednotlivé činnosti. Děti dodržovaly sjednaná pravidla soužití. Respektovaly potřeby svých kamarádů, pomáhaly si, dělily se o hračky a úkoly. Přiměřeně se prosazovaly. Mezi sebou plynule komunikovaly. V pracovních dovednostech byly samostatné. Uměly manipulovat

s příborem. Učitelky byly důsledné při nabídce pitného režimu (například po pohybových aktivitách, kdy je nutný vyšší přísun tekutin). Méně úspěšné byly vyučující při rozvíjení sebeobslužných návyků dětí (například na toaletě, při stolování, čištění nosu). Organizace činností poskytovaly dětem příležitost učit se, podporovaly jejich fyzický i sociálně emocionální vývoj. Ranní kruh byl důležitým prvkem jejich sebereflexe, rozvíjení slovní zásoby, souvislého vyjadřování a kultivování sociálních vztahů. Prostřednictvím integrovaných bloků byly k tématům zařazeny námětové, smyslové a didaktické hry s využitím přímých zkušeností a zážitků dětí. Hlavním prostředkem vzdělávání bylo prožitkové učení (spontaneita, objektivita, aktivita, tvořivost, experiment). Učitelky se vzdělávací nabídkou cíleně zaměřovaly na rozvoj fantazie a tvořivosti. Herní aktivity využívaly pro přirozené učení dětí. Poskytovaly jim zpětné hodnocení, nejstarším systematicky, a vedly je k sebehodnocení při činnostech v průběhu dne. Vzdělávání směřovalo k utváření základů klíčových kompetencí, zejména komunikativních, sociálních a kompetencí k učení.

Pedagogové v hospitovaných hodinách v základní škole využívali především frontální působení. Zejména ve třídách prvního stupně jej účelně doplňovali samostatnou prací žáků, činnostmi v malých skupinách a ve dvojicích. Tímto způsobem vedli žáky k vzájemné spolupráci, toleranci a rozvoji sociální gramotnosti. Účinnost výuky zvyšovalo důsledné dodržování zásad psychohygieny (zařazování tělovýchovných chvil, didaktických her, zpěvu, recitace básní, větrání, správné osvětlení, změna pracoviště), vyučující tak předcházeli vzniku únavy.

V těch třídách druhého stupně, kde pedagogové nápaditě zařazovali různé formy kontroly výsledků samostatné práce, byla velmi účinná práce s chybou. V těchto případech byla využita i efektivní diferenciací. V ostatních případech přinášelo uvedené frontální působení jen společné tempo práce, které nepřispívalo k optimálnímu zapojení všech žáků do výuky.

Tělesnou výchovu na druhém stupni vyučuje pedagog, který pro tento předmět nemá aprobaci. Tato skutečnost vedla při hodině volitelného předmětu sportovní hry jen k nižší míře účasti žáků v jednotlivých činnostech. Celkově se však dařilo využít přirozeného zájmu všech o míčové hry. Plánovaný cíl hodiny (podpora vzájemné ohleduplnosti, spolupráce a dodržování fair play) byl splněn.

Časté uplatňování didaktické techniky působilo motivačně a přinášelo zvýšení účinnosti výuky. Při vzdělávání zrakově postižené žákyně byla k dispozici připravená kamera, asistentka pedagoga ji využívala velmi efektivně.

Při důsledném vyžadování kázně a podpoře správných pracovních návyků postupovala většina pedagogů s pochopením pro potřeby všech jedinců, respektovali žáky jako své partnery. Jen výjimečně byly zaznamenány projevy mírné netrpělivosti při výuce nejmladších žáků a uplatněny nevhodné prvky nadměrné soutěživosti.

Vyučující většinou v závěru hodin společnou práci zhodnotili a občas poskytli žákům prostor i pro aktuální sebehodnocení. Je velmi pozitivní, že starší žáci ve vybraných vyučovacích předmětech stručně písemně vyjadřují vlastní hodnocení za ucelené časové období. V hospitovaných hodinách byly využity i prvky vzájemného hodnocení. Žáci byli úspěšně vedeni k tomu, aby se v těchto případech vyjadřovali k výkonu spolužáků objektivně a taktně.

Vychovatelka ve školní družině zaujímal k žákům vstřícný přístup. Partnerskou komunikací rozvíjela pozitivní mezilidské vztahy, které vytvářely pro zájmové vzdělávání přátelskou atmosféru. Žáci si při hře zábavnou formou rozvíjeli logické myšlení a rozšiřovali

svou slovní zásobu. Nabídka aktivit byla pestrá a účelně přispívala k všestrannému rozvoji osobnosti žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání jsou dobře popsány procesy vyhodnocování požadovaných výstupů. Mateřská škola individuální výsledky všech dětí průběžně sleduje a vyhodnocuje a získané informace využívá při plánování a realizaci vzdělávání. Cíleně sleduje úspěšnost dětí při přechodu do základní školy. Zajišťuje jim včasnou podporu v případě možného rizika školní neúspěšnosti. V této problematice úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Při inspekční činnosti děti sledované výstupy vzdělávacího programu plnily.

Vyučující identifikují děti s nesprávnou výslovností, provádějí preventivní logopedická cvičení a rodičům včas doporučují využití logopedických odborníků. Pro děti s odkladem povinné školní docházky jsou vedeny podrobně zpracované plány pedagogické podpory. Hodnotící nástroje využívané pro sledování úrovně individuálních výsledků dětí zachycují jejich pokroky v učení a rozvoji.

Při sledování výsledků žáků základní školy se vedení školy zaměřuje vedle včasného zásahu při případných problémech i na relevanci hodnocení. Sjednocuje v tomto směru přístupy jednotlivých pedagogů. Ve školním roce 2016/2017 prospělo s vyznamenáním 81 % žáků prvního stupně. Na druhém stupni prospělo s vyznamenáním 44 % žáků.

Pro ověřování výsledků žáků má škola k dispozici závěry z výběrového zjišťování výsledků žáků České školní inspekce ve školním roce 2016/2017 a přehledy výsledků z Jednotné přijímací zkoušky do oborů vzdělání s maturitní zkouškou 2017. Výběrového testování z českého jazyka, matematiky a dějepisu se zúčastnili žáci 9. ročníku. V dějepise byla úspěšnost žáků přibližně stejná jako celostátní průměr, v českém jazyce byly výsledky mírně a v matematice výrazně (o 13 procentních bodů) nad celostátním průměrem. Při přijímacích zkouškách na střední školy dosáhli žáci výrazně nadprůměrných výsledků (téměř 17 procentních bodů).

Škola si ověřuje výsledky žáků i dalšími způsoby. Připravuje talentované žáky do soutěží, beseduje s bývalými absolventy, udržuje kontakty s vedením a vyučujícími středních škol v regionu.

Ve škole pracuje školní poradenské pracoviště, jehož pracovníci jsou výchovná poradkyně, metodička prevence, speciální pedagožka pro první stupeň základní školy a asistentka pedagoga. V základní škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo 37 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, 12 z nich mělo vypracovaný individuální vzdělávací plán. Cílené metodické vedení asistentky pedagoga přispívá ke zkvalitňování jejího zapojení do vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V souladu s doporučeními poradenských zařízení žákům škola zajišťuje pedagogickou intervenci. Škola má rovněž nastaven systém práce se žáky ohroženými školním neúspěchem, jsou pro ně v případě potřeby zajištěny hodiny doučování. Rovněž speciální pedagožka školy má pro žáky vyčleněny po vyučování konzultační hodiny určené na procvičení a případně další vysvětlení učiva. Po opravných zkouškách, které v loňském školním roce skládal jeden žák, všichni žáci prospěli, což svědčí o úspěšném předcházení školní neúspěšnosti.

Systém činností zajišťovaných pracovníky školského poradenského zařízení přispívá k postupnému zkvalitňování vzdělávání žáků ve škole. Škole se daří efektivně eliminovat rizikové chování žáků.

Vedení školy si je vědomo dlouhodobých a přetrvávajících problémů v komunikaci s menší částí rodičovské veřejnosti. Při níže uvedených činnostech věnuje velké úsilí jejímu zlepšení.

Mateřská škola nabízí rodičům možnost ovlivňovat život školy, spolupodílet se na řešení problémů školy a na tvorbě dokumentů. Zveřejněné materiály pro rodiče obsahují všechny důležité informace o činnosti školy. Pro děti, rodiče a veřejnost organizuje pravidelné akce zaměřené i na oslavu tradic a místních zvyků. Pozitivně jsou hodnoceny odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v mateřské škole (přednáška fyzioterapeutky k předcházení vadného držení těla, speciálního pedagoga k otázkám agresivity dětí, logopedické péči). Rodičům je umožněno pobývat se svým dítětem v prostředí mateřské školy a konzultovat svoje názory s učitelkami.

Škola se zaměřuje na otevřenost rodičovské veřejnosti – je zapojena do projektu Rodiče vítáni. Na škole nově pracuje uskupení rodičů pod názvem Klub přátel školy. Vedení školy pravidelně provádí anketní šetření mapující vztah dotazovaných ke škole. Dotazníky jsou detailně vyhodnocovány. Jak vyplynulo z předložených výsledků ze tří pořádaných anket pro rodiče v uplynulých čtyřech letech, spokojenost rodičů s řízením a činností školy se postupně zlepšuje. Také hodnocení dalších respondentů anket (žáků a pedagogů) je ve svém souhrnu pozitivní.

Partnerství se zřizovatelem se neomezuje pouze na velmi úspěšnou podporu v materiální oblasti. Zástupce zřizovatele školu často navštěvuje, v době inspekční činnosti například proběhla beseda starosty obce o činnosti obecního úřadu. Spolupráce s řadou organizací v místě i v regionu je plánovitě rozvíjena s jednoznačným zřetelem na rozvoj osobnosti dětí a žáků. Organizací různých vystoupení na veřejnosti se škola úspěšně začleňuje do kulturního a společenského života obce.

Závěry

Hodnocení vývoje

- podařilo se odstranit problémy v komunikaci uvnitř pedagogického sboru konstatované v minulé inspekční zprávě
- postupně došlo ke zlepšení vztahu rodičovské veřejnosti ke škole

Silné stránky

- ohleduplné, vstřícné a většinou účinné působení vyučujících v mateřské škole
- systematické zjišťování a vyhodnocování názorů žáků, pedagogů a rodičů na základní oblasti života školy
- komplexní a účinná spolupráce se zřizovatelem školy
- efektivní působení školského poradenského pracoviště, včetně systému práce s žáky ohroženými školním neúspěchem

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně účinné rozvíjení sebeobslužných hygienických návyků dětí v mateřské škole

- školní vzdělávací program pro základní vzdělávání není v úplném souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem
- přetrvávající problémy v komunikaci s částí rodičovské veřejnosti
- nízká míra diferenciací při výuce v základní škole

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit se na prohlubování hygienických návyků dětí
- vést pedagogy v základní škole k používání účinnějších výchovných a vzdělávacích strategií
- pokračovat v důsledné snaze o eliminaci všech problémů v komunikaci s rodičovskou veřejností

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a Mateřské školy Velká Losenice, ze dne 13. 12. 2005, včetně dodatků
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 5. 3. 2018
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele s účinností ode dne 1. 8. 2012
4. Stížnost na ZŠ a MŠ Velká Losenice, ze dne 2. 1. 2018
5. Zápis z jednání vedoucího inspekčního týmu s matkou žákyně školy, ze dne 12. 3. 2018
6. Záznam z emailové komunikace vedoucího inspekčního týmu s rodiči žákyně, ze dne 9. 3. a 11. 3. 2018
7. Výroční zpráva za období školního roku 2016/2017
8. Koncepce rozvoje a řízení ZŠ a MŠ Velká Losenice, příspěvková organizace, ze dne 20. 2. 2018
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Školní kurikulum podpory zdraví“, platný od 1. 9. 2017
10. Školní vzdělávací program Základní škola a Mateřská škola Velká Losenice „Škola poznání a důvěry“, s účinností od 1. 9. 2017
11. Školní vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ a MŠ Velká Losenice, platný od 1. 9. 2013
12. Školní řád základní školy, s účinností od 1. 9. 2016
13. Školní řád mateřské školy, s účinností od 1. 9. 2017
14. Vnitřní řád školní družiny, s účinností od 1. 9. 2016
15. Vnitřní řád školní jídelny, ze dne 22. 6. 2016
16. Záписy z jednání pedagogické rady, školní rok 2017/2018
17. Záписy z jednání provozních porad, školní rok 2017/2018
18. Záпис ze schůzek s rodiči, školní rok 2017/2018
19. Školní matrika, školní rok 2017/2018
20. Třídní knihy základní školy, školní rok 2017/2018

21. Plán hospitací a hospitační záznamy vedení školy, školní rok 2017/2018
22. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogů základní školy, ke dni 6. 3. 2018
23. Zveřejnění nabídky volného pracovního místa, ze dne 1. 8. 2017
24. Plány personálního rozvoje pedagogických pracovníků ZŠ a MŠ na školní rok 2017/2018
25. Školní projekt podpory zdraví 2014 – 2017, Motto: Mluvíme, hrajeme si a pracujeme spolu
26. Školní projekt podpory zdraví 2017 – 2021, Motto: „Výchovou v pěkném prostředí k pěkným vztahům.“
27. Výsledky testování školy – Výběrové zjišťování výsledků žáků 2016/2017
28. Jednotné přijímací zkoušky do oborů vzdělání s maturitní zkouškou 2017
29. Výsledky žáků školy v soutěžích, školní rok 2016/2017
30. Dokumentace školského poradenského pracoviště, školní rok 2017/2018
31. Výsledky anket pro žáky, učitele a rodiče, od školního roku 2012/2013
32. Kniha úrazů, zavedena 8. 9. 2016, poslední záznam úrazu dne 22. 2. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

Miroslav Pospíšil v. r.

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Eva Bekeová v. r.

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

Stanislav Pulkrab v. r.

Bc. Alena Votavová, kontrolní pracovnice

Alena Votavová v. r.

V Jihlavě 4. 4. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí protokolu o kontrole

Mgr. Marie Dobrovolná, ředitelka školy

Marie Dobrovolná v. r.

Ve Velké Losenici 5. 4. 2018